

HOLLANDERS VAN DE GOUDEN EEUW
hollandersvandegoudeneeuw.nl

Nu te zien in de Hermitage Amsterdam: *Hollanders van de Gouden Eeuw*

Sinds november 2014 tot en met eind 2016 is in de Hermitage Amsterdam de tentoonstelling *Hollanders van de Gouden Eeuw te zien*. In deze presentatie staan meer dan dertig groepsportretten uit de 17de eeuw centraal. De reusachtige schilderstukken afkomstig uit het Amsterdam Museum en het Rijksmuseum worden aangevuld met andere schilderijen en objecten. Samen illustreren zij het verhaal van het voor Nederland zo typerende collectieve burgerschap. Deze 'broers en zussen' van *De Nachtwacht* zijn uniek in de wereld en vanwege hun formaat zelden te zien. Dankzij een bijzonder samenwerkingsverband tussen het Amsterdam Museum, het Rijksmuseum en de Hermitage Amsterdam worden deze meesterwerken de komende jaren zichtbaar voor een groot (internationaal) publiek.

De vraag wie deze schutters, regenten en regentessen waren en wat zij deden binnen de 17de-eeuwse stadscultuur vormt de rode draad van het verhaal. Terwijl in de rest van Europa de macht in handen lag van vorsten en kerkelijke bestuurders wordt de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden geregeerd door de burgerij. Door stad en land te besturen, handel te drijven, de verdediging van de stad op zich te nemen, wetenschappelijke ontwikkelingen te stimuleren en het sociale vangnet in te richten en te beheren, zorgen de burgers ervoor dat de Republiek een van de machtigste en welvarendste naties van Europa werd. De tentoonstelling geeft letterlijk en figuurlijk een gezicht aan deze invloedrijke mannen en vrouwen, vooral uit de stad Amsterdam, en maakt duidelijk hoe de 17de-eeuwse mentaliteit leidde tot omgangsvormen en normen die in onze hedendaagse samenleving nog steeds kunnen worden herkend. Direct bij binnenkomst in de grote benedenzaal van de Herenvleugel staat de bezoeker oog in oog met de invloedrijke burgers van de 17de-eeuwse stad. De doeken – het grootste exemplaar meet circa 3 bij 6 meter – zijn een spectaculaire presentatie.

Schuttersstukken

Als 'hoeders' van de stad lieten de schutters groepsportretten maken die op de wanden van de doelengebouwen pronkten, waar leden van de schutterijen bijeenkwamen. De twee grootste schuttersstukken, beide uit 1642 uit de collectie van het Rijksmuseum (in bruikleen van de stad Amsterdam), hingen oorspronkelijk in de Kloveniersdoelen op dezelfde wand als *De Nachtwacht* en zijn decennialang niet te zien geweest.

Nicolaes Eliasz Pickenoy, *Schutters van de compagnie van kapitein Jan Claesz Vlooswijck*, 1642, Rijksmuseum Amsterdam, 340 x 527 cm.

Jacob Backer, *Schutters van de compagnie van kapitein Cornelis de Graeff*, 1642, Rijksmuseum Amsterdam, 367 x 511 cm.

Regentenstukken

Naast de inspanningen op het gebied van orde en veiligheid nam de gefortuneerde bovenlaag van de stadsbevolking ook het bestuur van zorg- en tuchtinstellingen op zich. Om hun barmhartigheid en goed bestuur vast te leggen, lieten deze regenten en regentessen zich veelal aan de vergadertafel afbeelden terwijl zij bezig zijn met hun bestuurstaken. De schilderijen laten onder meer zien dat het bestuur van een liefdadigheidsinstelling in het 17de-eeuwse Holland bepaald niet alleen voorbehouden was aan mannen. De vrouwen, die eveneens werden geportretteerd, waren zelfs verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in de tehuizen.

Links: Jacob Adriaensz. Backer (1608 - 1651), *De regenten van het Nieuwezijds Huiszitten-Aalmoezeniershuis*, 1640 – 1660, collectie Amsterdam Museum.

Rechts: Nicolaes Eliasz. Pickenoy (1591 - 1653), *De osteologieles van Dr. Sebastiaen Egbertsz.*, 1619, collectie Amsterdam Museum.

Gildenstukken

Ook kapitaalkrachtige ambachtsgilden konden zich permitteren om groepsportretten te laten maken. Het gilde dat de meeste groepsportretten op zijn naam heeft staan, is het Amsterdamse Chirurgijnsgilde. Zo zijn bijzondere Anatomische Lessen te zien, waaronder *De osteologieles van Dr. Sebastiaen Egbertsz* uit 1619 van Nicolaes Eliasz Pickenoy.

Link naar het heden

Op de bovenverdieping gaat de tentoonstelling dieper in op de stedelijke samenleving en de achtergrond van de Hollandse groepsportretten uit de Gouden Eeuw. Tevens wordt een verbinding gelegd naar het heden, onder meer via groepsportretten van de Nederlandse bestuurscultuur van de eigentijdse Nederlandse fotograaf Taco Anema. Samen illustreren zij het verhaal van het voor Nederland zo typerende collectieve burgerschap. Zij houden de hedendaagse Nederlandse samenleving als het ware een spiegel voor. Want de onderlinge verhoudingen van toen liggen aan de

basis van de hedendaagse normen en omgangsvormen.

De tentoonstelling Hollanders van de Gouden Eeuw is mede mogelijk gemaakt dankzij de BankGiro Loterij, Mondriaan Fonds het VSB fonds & Allen & Overy.

Bezoekadres

Amstel 51, Amsterdam
+31 (0)20 5231 822

Openingstijden

Dagelijks van 10.00 tot 17.00 uur*

*Het museum is gesloten op Koningsdag (27 april) en 25 december.

Op 1 januari is het museum van 11.00 tot 17.00 uur geopend.

Tickets

Volwassenen € 15,-

Groepen > 15 pers. € 13,50

Combinatieticket € 20 (*Hollanders van de Gouden Eeuw* en tentoonstelling Hermitage Amsterdam)

Kinderen 6 t/m 16 jaar € 5,-

Combinatieticket kinderen € 7,50

Kinderen 0 t/m 5 jaar gratis

Museumkaart gratis

Publieksboek

Portrait Gallery of the Golden Age, met essays van Maarten Hell, Emma Los en Norbert Middelkoop, 128 pagina's, paperback (ISBN 978-90-78653-52-3), € 19,95,- (Nederlands & Engels).

Audiotour

De audiotour bij de tentoonstelling is beschikbaar in het Nederlands, Engels, Duits, Frans, Spaans en Italiaans, € 4,- (combinatietour met tentoonstelling Hermitage Amsterdam € 6,-).

Voor meer informatie: hollandersvandegoudeneeuw.nl.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie en beeldmateriaal kunt u contact opnemen met:

Emke Prakken, marketing & communicatie *Hollanders van de Gouden Eeuw*,
e.prakken@amsterdammuseum.nl, M +31 (0)6 309 05 687.

Hermitage Amsterdam: Martijn van Schieveen, coördinator pers en publiciteit,
m.vanschieveen@hermitage.nl, T +31 (0)20 530 87 55.

Rijksmuseum: Boris de Munnick, pers & publiciteit,
b.de.munnick@rijksmuseum.nl, M +31 (0)6 22 978 444.